

Márffy Ödön (1878-1959)**Zöld kerítés, 1906 körül**

Olaj, papírlemez, 65x81 cm

Jelezve jobbra lent: Márffy Ödön

Kiállítva:

• Feltehetően Uránia műkereskedés,
1907, *Zöldrácsos kapu* címen
Katalógusszám: 26

Kikiáltási ár: 1 500 000 Ft

Márffy Ödön: *Villa kerttel*
Olaj, fa, 35,5x48,5 Jelezve jobbra lent: Márffy Ödön

Uránia

Márffy Ödön „Nyolcak” előtti korszakából származó művei szinte ismeretlenek a hazai művészettörténetben. Pedig már 1907-ben, az Uránia Műkereskedésben Gulácsy Lajossal közösen rendezett kiállításán 67 képből álló jelentős kollekciónal sikeresen szerepelt. Számos festményét megvásárolták, többek között olyan jeles gyűjtők, mint Nemes Marcell, vagy a Szépművészeti Múzeum későbbi igazgatója, Petrovics Elek. Az ekkor 29 éves festő számára az egyik legnagyobb elismerést Rippl-Rónai József ajánlata jelentette, aki egyébként a kezdő festőt már korábban, pályája legelején segítette. A kiállított képek láttán meghívta magához Kaposvárra, illetve az ekkor még műteremmel nem rendelkező ifjú festő számára felajánlotta saját budapesti műtermének használatát.

„Balszélfogó”

Noha az Urániában két teljesen különböző habitusú festő állított ki (kapcsolatuk emlékét őrzi Márffy Gulácsyról festett portréja), akik művészi szemléletükben is ellenkező elvet vallottak, mégis a közös szellemi háttér összekapcsolta őket. Az Urániában rendezett kiállítás katalógusát Márkus László, azaz „Messer Marco”, a hazai színművészet egyik megújítója írta, aki a Báthory, majd a Baross kávéházban szerveződött radikális szellemiségű kör vezető alakja volt. A kávéházi asztalt többek között Kosztolányi Dezső, Kárpáti Aurél, Hevesi Sándor, Fülepi Lajos látogatta. Az irodalom- és színikritikusok, írók, filozófusok, színészek mellett a festők közül az asztaltársasághoz Gara Arnold, Gulácsy Lajos, Kernstok Károly és Márffy Ödön tartozott. Márffy az innen induló avantgárd színház, a Thália számára, D'Annunzio: *Citta morte* című darabjához készített díszleteket. Festészetről alkotott elképzeléseiben azonban Kernstok Károlyhoz, a későbbi Nyolcak szellemi vezéralakjához állt közel, akinél Nyergesújfalun már korábban többször megfordult. Talán egy ilyen látogatás alkalmával készülhetett a fenti tájkép.

Párizs

„Előbb Münchenbe kerültem, de München nem tudott lekötni. Ismeretlen erő hajtott Párizsba.” - írta Márffy Ödön pályakezdéséről (Új magyar művészet önarcképe). 1902-1904 között a Julian Akadémián Fernand Cormon tanítványa volt, nyaranta a többiekkel Bretagne-ba járt festeni. 1906-ban a Salon d' Automne-ban szerepelt több művével. Ahogyan a neósok többsége számára, az impresszionisták illetve a belőle kiinduló konstruktív törekvések, Cézanne, Gauguin, a Nabis-kör és a Fauves-ok művészete volt példaadó számára.

Régi és új

Az aukción szereplő tájkép kuriózum, a konstrukció és dekorativitás viszonyát vizsgáló képek egyik legelső dokumentuma. A kép baloldalán szereplő fa-motívum kompozíciós szerepéből adódóan, mintegy belső képkeretként funkcionál. Cézanne rendszeresen használta tájképeinél (Az *Annecyi-tó*, *A Sainte-Victoire-hegy látképe*) ezt a kompozíciós eljárást, mely tulajdonképpen a „kép a képben” motívum egy változatának fogható fel. Márffy szintén számos korai képénél alkalmazza ezt a belső keretet (*Arató*, *Erdei úton*, Mű-Terem Galéria, 1999. tavaszi aukció, 10., ugyanitt *Hajó a csatornán* 106. tétel), ahol a fa, mintegy téri tagoló elem a síkszerűen felhordott festékrétegeknek mélységi hatást kölcsönöz.

A festő hajlama a féktelen festőiségre a gesztusszerű ecsetvonásokban már ezen a képen is megmutatkozott. Ezt az expresszivitást egyelőre egy visszafogottabb kolorizmus kísérte.

A zöldrácsos kapu illetve kerítés, mely központi eleme a képnek, nem csak a mélyülő tér diagonális irányát szabja meg, hanem finom rasztert képez a felületen, és a festmény legfőbb díszítő motívumává válik.

Kopócsy Anna

